

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.bb@regeringskansliet.se (kopia)

Sjöfartsverkets remissvar avseende Boverkets rapport Ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder

Sjöfartsverket har tagit del av rubricerad remiss och stöder syftet med uppdraget som är att tydliggöra ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder för att öka tillgängligheten till s.k. publika lokaler. Den föreslagna informationsinsatsningen torde medverka till att öka kunskapen om både problem och lösningar.

Sjöfartsverket anser dock att vissa av förslagen är otydliga och därmed riskerar att skapa osäkerhet och ojämlikhet i ägande och förvaltning av byggnader och har nedanstående synpunkter och förslag.

Sammanfattningsvis föreslår Sjöfartsverket att:

- ansvaret för fastighetsägare begränsas till avhjälpande av fel som härrörs till byggnadens fasta delar och installationer;
- frågan om ansvar för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder i det befintliga beståndet av statliga byggnadsminnen ses över i samråd med Riksantikvarieämbetet;
- förvanskningsförbudet i plan- och bygglagen beaktas i den sammantagna bedömningen inför vidtagande av åtgärder för att öka tillgängligheten till s.k. publika lokaler.

1.4 Koppling till andra uppdrag

Gestaltad livsmiljö

Boverkets regeringsuppdrag gestaltade livsmiljöer¹ omfattar framförallt förvaltning av statliga byggnadsminnen. I Sjöfartsverkets förvaltning finns bland annat ett större antal statliga byggnadsminnen och även kulturbyggnader där tillgängligheten inte är anpassad till personer med funktionshinder och mycket stora insatser skulle krävas för att tillgodose det behovet. Detta är av relevans vad gäller Boverkets förslag att bedöma rimligheten i att åtgärda ett enkelt hinder utifrån byggnaders ägares ekonomiska bärkraft som Sjöfartsverket kommenterar nedan.

3.1 Förslag till reglering av ansvar

Boverket föreslår att byggnadens ägare respektive allmänna platsens huvudman ses som ansvarig för att avhjälpa enkelt avhjälpta hinder. Vidare föreslår Boverket att regleringen utformas som en presumptionsreglering dvs. en ansvarig för avhjälpanDET pekas ut i lagregleringen och gäller som ett antagande så länge inget annat visats.

Sjöfartsverket menar att förslaget är otydligt vad gäller exempelvis slarvigt parkerade cyklar och elsparkcyklar eller en näringsidkares felplacerade bord och stolar. Sjöfartsverket undrar därför om det är Boverkets intention att det i sådana fall ska vara fastighetsägarens ansvar att kontrollera och åtgärda hindren?

Sjöfartsverket föreslår att ansvaret för fastighetsägare begränsas till avhjälpanDE av fel som härrörs till byggnadens fasta delar och installationer.

5.2 Vad Boverket vill uppnå

I rapporten står att oavsiktliga konsekvenser av förslaget generellt sett är begränsade. Med referens till Sjöfartsverkets synpunkter menar myndigheten att Boverket inte tycks ha beaktat förslagets konsekvenser för fastighetsägare som förvaltar statliga byggnadsminnen och kulturbyggnader, vilka riskerar att ställas inför stora investeringar om de ska skapa full tillgänglighet i existerande fastighetsbestånd.

5.5 Företag

Investeringskostnader

Svårigheter med tolkning av definitionen av publik lokal nämns i rapportens avsnitt om företag. Sjöfartsverket menar att tolkningen inte heller är helt självklar för en statlig byggnadsägare. Sjöfartsverket ställer sig i sammanhanget frågan om

¹ Regeringsbeslut N2018/02273/SPN

Datum
2021-10-28

Vår beteckning
21-03279-5

myndighetens statliga byggnadsminnen och kulturarv omfattas då den typen av byggnader inte omnämns i Boverkets rapport. Boverket använder dock begreppet publik lokal i sina föreskrifter och allmänna råd om enkelt avhjälpna hinder (HIN) och avser då lokaler som riktar sig till, och används av, allmänheten till exempel receptioner på myndigheter. Det kan tolkas som att statliga byggnadsminnen är undantagna.

5.5 Företag och 5.7 Staten

I avsnitt 5.7 Staten konstaterar Boverket kortfattat att staten i egenskap av byggnadsägare påverkas på samma sätt som andra byggnadsägare.

I avsnitt 5.5. Företag står att presumptionsregeln i sig *inte* leder till ökade investeringskostnader för åtgärder. Med referens till Sjöfartsverkets resonemang nedan menar myndigheten att grundkravet i plan- och bygglagen inte omfattar statliga byggnadsminnen och andra kulturbyggnader, vilket för statens del torde innebära att Boverkets förslag kan ge upphov till ökade investeringskostnader.

Att bedöma rimligheten i att åtgärda ett enkelt hinder utifrån byggnaders ägares ekonomiska situation (ekonomisk bärkraft) skapar stor osäkerhet och ojämlikhet i ägande och förvaltning. En fastighetsägare som väljer att driva sin verksamhet i många små bolag (vilket är vanligt för att undvika stämpelskatt vid försäljning) skulle då bedömas annorlunda än en fastighetsägare som äger samma byggnad i en stor koncern (allt annat lika) och en fastighetsägare som missköter sin ekonomi riskerar att gynnas med lägre krav.

Staten skulle i ovan nämnda situation kunna anses vara så ekonomiskt stark att inga enkla hinder vore för kostsamma för att inte åtgärdas och Sjöfartsverket saknar en kravbild som är likvärdig för samtliga fastighetsägare oavsett om de är statliga, kommunala eller privata. Som nämndes under avsnitt 1.4 ovan finns det i Sjöfartsverkets förvaltning statliga byggnadsminnen där tillgängligheten inte är anpassad till personer med funktionshinder exempelvis fyrar belägna i delvis utmanande terräng som enbart vid särskilda tillfällen är öppna för allmänheten.

Utöver de investeringar som Sjöfartsverket skulle behöva göra för att anpassa berörda byggnader fullt ut enligt föreliggande förslag låter det sig för merparten av byggnaderna, och i praktiken, inte göras inom ramen för gällande skyddsföreskrifter för statliga byggnadsminnen och andra kulturarv såsom fyrar. Statliga byggnadsminnen omnämns inte alls i rapporten. *Om tillgänglighet* till dessa typer av byggnader ska prioriteras föreslår Sjöfartsverket att frågan om ansvar för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder i det befintliga beståndet av statliga byggnadsminnen ses över i samråd med Riksantikvarieämbetet. En möjlighet skulle kunna vara att i skyddsföreskrifterna eller skyddsbestämmelserna som finns

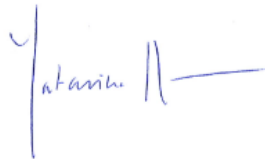
Datum
2021-10-28

Vår beteckning
21-03279-5

kopplade till varje byggnadsminne ta upp att statliga byggnadsminnen inte alltid kan göras fullt ut tillgängliga enligt ambitionen i uppdraget som givits Boverket.

Sjöfartsverket önskar i sammanhanget avslutningsvis även framhålla förvanskingsförbudet för byggnader som är särskilt värdefulla ur historisk och kulturhistorisk synpunkt som återfinns i plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 13 §, vilket myndigheten föreslår beaktas i den sammantagna bedömningen inför vidtagande av åtgärder för att öka tillgängligheten till s.k. publika lokaler.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Katarina Norén. I handläggningen har deltagit verksjuristen Jenny Ericsson, gruppchefen vid Infrastrukturavdelningens enhet för Konstruktion och fastighetsförvaltning Mats Persson samt internationella samordnaren tillika föredragande Ulrika Borg.

Katarina Norén
Generaldirektör